

Koncerndirektiv

Stadens styrning av dotter- och intressebolag

Stfge 29 § 30.03.2021



Innehåll

| | | |
|-----|---|----|
| 1 | Stadens övergripande ägarpolitik - Koncerndirektivet..... | 3 |
| 2 | Stadens innehav | 3 |
| 2.1 | Strategiskt ägande | 4 |
| 2.2 | Kommunala verksamheter | 4 |
| 2.3 | Övrigt ägande | 4 |
| 3 | Styrinstrument och styrinstrumentens hierarki..... | 5 |
| 3.1 | Aktiebolagslagen | 5 |
| 3.2 | Bolagsordning | 5 |
| 3.3 | Koncerndirektiv och bolagsspecifika ägardirektiv | 5 |
| 3.4 | Övriga mål och ledningsanvisningar | 5 |
| 3.5 | Ägardialog..... | 6 |
| 4 | Bolagsstämma och aktieägarbeslut..... | 6 |
| 5 | Extern information och kommunikation | 7 |
| 5.1 | Öppenhet och information..... | 7 |
| 5.2 | Grafisk profil | 7 |
| 6 | Bolagsstyrelsen..... | 7 |
| 6.1 | Styrelsenominering..... | 7 |
| 6.2 | Styrelsens sammansättning..... | 8 |
| 6.3 | Styrelseutvärdering | 8 |
| 6.4 | Styrelsearvoden och ansvarsförsäkring..... | 9 |
| 7 | Verkställande direktören | 9 |
| 7.1 | VD-avtal | 9 |
| 7.2 | Ersättning..... | 9 |
| 7.3 | Ansvarsförsäkring | 9 |
| 8 | Ekonomi..... | 9 |
| 8.1 | Övergripande ekonomisk målsättning | 9 |
| 8.2 | Avkastning och dividend till ägaren..... | 10 |
| 8.3 | Finansiering (placering, upplåning m.m.)..... | 10 |
| 9 | Upphandling | 10 |
| 10 | Sponsorverksamhet..... | 10 |
| 11 | Arbetsmarknadsansvar..... | 11 |
| 12 | Koncernsamordning | 11 |
| 13 | Hållbar utveckling | 11 |
| 14 | Miljö..... | 11 |

| | | |
|----|---|----|
| 15 | Personal | 11 |
| 16 | Revision..... | 12 |
| 17 | Rapportering..... | 12 |
| 18 | Särskilt om intressebolag..... | 13 |
| 19 | Stadsstyrelsens och koncernkommitténs uppsikt | 14 |

1 Stadens övergripande ägarpolitik - Koncerndirektivet

Verksamheten i stadens dotterbolag utgör även med aktiebolag som organisationsform en del av stadens verksamhet även om den på grund av sin kommersiella natur drivs i aktiebolagsform. Ytterst ägs bolagen av stadens kommunmedlemmar. Staden bär det politiska ansvaret för bolagets verksamhet. Genom ägarstyrning ser staden till att koncernens fördel som helhet beaktas i verksamheten i stadens dottersammanslutningar. Utgående från att staden och dess dotterbolag är en helhet ska bolagets verksamhet bedrivas med utgångspunkt från bolagets bästa inom ramen för koncernens bästa. Ägarstyrningen och dess olika moment är ett sätt att hjälpa bolagsstyrelserna och de verkställande direktörernas i deras arbete att leda och utveckla verksamheterna i stadens dotterbolag.

Stadens styrning och tillsyn över dottersamfund baserar sig på stadens bestämmandeinflytande, dvs. på rätten att tillsätta och avsätta beslutande organ i respektive bolag.

Koncerndirektivet syftar till att skapa förutsättningar för ett ansvarsfullt ägande och en effektiv ägarstyrning, vilka förtjänar att åtnjuta offentligt förtroende.

Koncerndirektivet gäller i första hand stadens dotterbolag. De principer som direktivet ger uttryck för ska vara vägledande för stadens agerande i stadens intressebolag samt i Stiftelsen Sjö kvarteret.

Ansvaret för koncernstyrningens olika moment definieras av stadens förvaltningsstadga.

2 Stadens innehav¹

Staden har ett ägarpolitiskt syfte med sina innehav. Varje innehav är grundat på ett samhällsintresse.

Inom stadens ägarstyrning används följande begrepp som förklaring till stadens ägande eller till stadens beslut att inträda som ägare.

Kommersiell verksamhet (A)

Bolag som helt eller delvis interagerar med bolag i konkurrensutsatta miljöer.

Strategiskt innehav (B)

Syftet med innehavet är långsiktigt där skäl finns för Mariehamns stad att kvarstå som stark ägare. Ägandet är kopplat till något samhällsnyttigt ändamål, exempelvis upprätthållande / kontroll av infrastruktur.

Specialuppdrag (C)

Organisationen har ett specifikt samhällsnyttigt uppdrag, normalt genom speciallagstiftning eller med koppling till myndighetsuppgifter eller ett specialuppdrag.

¹ Uppgifter i avsnittet avser stadens ägande enligt senaste uppgift 21.01.2021.

2.1 Strategiskt ägande

| Bolag | Ägande och styrning | Varför eller syfte |
|-----------------------------|--|--|
| Mariehamns hamn Ab | Dottersamfund, 100 % Aktiv ägarstyrning | A, B , infrastruktur, turism, småbåtshamn för invånarna |
| Mariehamns Energi Ab | Dottersamfund, 100 % Aktiv ägarstyrning | A, B , infrastruktur, miljöutveckling |
| Fastighets Ab Marstad | Dottersamfund, 100 % Aktiv ägarstyrning | A , tillhandahålla bostäder |
| Ålands Vindenergi Andelslag | 14 %. Ägandet understiger 20 %. Ingår inte i stadens koncern. | A , miljöprofilering – lokalproducerad |
| Vindax Ab | Via Mariehamns Energi Ab 1,56 % | A , miljöprofilering |
| Enerexit Ab | Via Mariehamns Energi Ab, 100 % | C , under avveckling |
| Flexens Ab Oy | Via Mariehamns Energi Ab, 6,9 % | A , miljöprofilering, innovation, |

2.2 Kommunal verksamheter

| Bolag | Ägande | Definition |
|-----------------------------|--|-------------------------|
| ÅDA Ab | Intressesamfund 25 % Aktiv ägarstyrning | C , stödfunktion |
| Ålands Vatten Ab | Intressesamfund 37,5 % | A, C |
| Svinryggens Deponi Ab | Intressesamfund 47,69 % | A, C |
| Producentansvar på Åland Ab | Via Ålands Miljöservice k.f. 100 % | C |

2.3 Övrigt ägande

| Bolag | Ägande och styrning | Definition |
|---------------------------------------|--|---|
| Mariehamns Centralantenn Ab | Dottersamfund, 100 % | A, C hyr ut stadens fiberförvaltningsnät, säljer tv-tjänster, konkurrens |
| FAB Nyfahlers | Intressesamfund 45,83 % | A |
| FAB Dahnäs | via FAB Marstad 60 % Intressesamfund | A |
| Mariehamns Bio Energi Ab | via Mariehamns Energi 49,60 % Intressesamfund. Äger aktier i Vindax Ab 1,04% | A |
| Ålands skid- och skidskyttecentrum Ab | 10,32 % | C |
| Alandia Försäkring Abp | 0,044 % | A |
| Luottokunta Oy (Nets Ab) | 1 andel | A , ska säljas |
| Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag | Ägarandelen varierar beroende på betald försäkringspremie, stadens koncern som helhet < 10 % | A |
| Stiftelsen Sjökvarteret | Dottersamfund | B , Attraktionskraft |

3 Styrinstrument och styrinstrumentens hierarki

Nedanstående styrinstrument tillämpas i nämnd ordning vid utövandet av ägarstyrning över stadens dotter- och intressesamfund.

3.1 Aktiebolagslagen

Aktiebolagslagen FFS 2006/624 tillämpas på alla aktiebolag som är registrerade enligt finsk lag, om inte annat föreskrivs i aktiebolagslagen eller i någon annan lag.

3.2 Bolagsordning

Bolagsordningen för ett bolag är ett lagstadgat dokument. Aktiebolagslagen innehåller vissa minimikrav avseende bolagsordningens innehåll samt regler om hur en bolagsordning ändras.

Ett bolags verksamhetsområde definieras i bolagsordningen. Bolagsordningen utgör ett bindande direktiv för bolagets förvaltande organ och för revisorerna. Staden strävar utgående från modellbolagsordningen i bilaga 1 efter konformitet mellan dotterbolagens bolagsordningar. Annan information i bolagsordningar än den lagstadgade undviks.

Innan ändring av bolagsordning för ett av stadens dotterbolag ska stadens godkännande inhämtas.

3.3 Koncerndirektiv och bolagsspecifika ägardirektiv

Detta koncerndirektiv och de bolagsspecifika ägardirektiven finns på samma nivå i normhierarkin.

Stadens styrning genom koncern- och ägardirektiv baserar sig på stadens bestämmandeinflytande, vilket kan grunda sig på ägarskap eller på rätten att annars tillsätta och avsätta beslutande organ. Lagstiftningen varken berättigar eller förpliktar bolaget till att följa koncern- och ägardirektiv. De följs för att dotterbolagets ledning verkar med modersamfundets förtroende.

Koncerndirektivet gäller alla dotterbolag. Genom koncerndirektivet fastställs och förmedlas stadens övergripande ägarpolitik och förväntningar på dotterbolagen. Koncerndirektivet behandlar frågor som är gemensamma för alla koncernbolag.

I de bolagsspecifika ägardirektiven tydliggör staden syfte och mål med sitt ägande av bolaget. Här kan staden specificera sin beskrivning av såväl den verksamhet som anges i bolagsordningen som sina förväntningar på bolaget. Det är genom ägardirektiv som de politiska ambitioner som staden har med sitt ägande av ett specifikt bolag förmedlas.

Stadens koncerndirektiv och ägardirektiv tillämpas tillsammans i stadens samtliga hel- och majoritetsägda bolag. För den händelse att direktiven är oförenliga med varandra tillämpas i första hand de bolagsspecifika ägardirektiven.

Stadens dotterbolag svarar för att direktiven tillämpas i egna dotterbolag.

Koncern- och ägardirektiv godkänns av stadsfullmäktige att gälla tillsvidare.

3.4 Övriga mål och ledningsanvisningar

Stadens dotterbolag förutsätts delta i utvecklingen av staden genom att inom sina verksamhetsområden aktivt bidra till förverkligandet av övergripande politiska mål och policydokument som stadsfullmäktige antar.

3.5 Ägardialog

Relationen mellan staden och dess dotterbolag ska karakteriseras av öppenhet och aktiv dialog. Stadens koncernkommitté ska fortlöpande informeras om omständigheter och förändringar av betydelse för bolagens respektive verksamheter. I de frågor som enligt detta direktiv berör ägarens stämmorepresentanter ska dessa involveras i kommunikationen och vid inbjudan till möten. Staden representeras i löpande ägarfrågor av stadsdirektören eller en av stadsdirektören utsedd tjänsteman.

Bolagen ansvarar för att styrelseordföranden, verkställande direktören, stadsdirektören och ägarens stämmorepresentant träffas minst en gång på våren inför bolagsstämman och en gång på hösten för avstämning av affärsverksamheten.

I fråga om beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt inhämtar bolagen via koncernkommittén stadens förhandsuppfattning innan beslut fattas. Exempel på sådana beslut är:

- större strategiska investeringar samt betydande förvärv eller försäljning av fast egendom eller anläggningstillgångar,
- betydande verksamhetsförändringar eller åtgärder som innebär ny inriktning eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde,
- bildande eller förvärv av dottersamfund samt försäljning eller avveckling av dottersamfund samt förvärv eller överlåtelse av aktier eller andelar i annat företag till betydande värde,
- betydande ändringar i kapitalstrukturen,
- låntagning och långivning samt givande av säkerheter, garantier eller andra betalningsförpliktelser som är bindande för samfundet och som med hänsyn till samfundets sedvanliga verksamhet är betydande eller en väsentlig ändring av deras villkor,
- ingående och ändring av VD-avtal samt ändrad ersättning till VD.

4 Bolagsstämma och aktieägarbeslut

Det ägarpolitiska beslutsfattandet utövas genom bolagsstämman eller genom aktieägarbeslut.

På bolagsstämman representeras staden av en ägarrepresentant som kan ha bisittare.

Ägarrepresentanter utses utifrån vid var tid gällande bestämmelser i förvaltningsstadgan.

Ägare och styrelse kan även ta upp övriga ärenden till behandling under förutsättning att ärendena har anmälts skriftligen i god tid till bolagets styrelse. Bolagen ombesörjer att koncern-, ägar-, och andra direktiv som kommunicerats från staden upptas på stämman att bekräftas såsom gällande för bolagen.

Ägarrepresentanterna inhämtar stadens anvisningar gällande de beslut som bolagsstämman ska behandla. Stadsstyrelsen och/eller koncernkommittén kan även enligt eget beslut lämna sådana anvisningar. Ägarrepresentanterna inhämtar även de blivande styrelsemedlemmarnas samtycke till uppdraget.

Protokoll från bolagsstämma ska utan dröjsmål tillställas staden.

Bolagsstämmorna ska vara offentliga. Inbjudan till bolagsstämman på kallelse av styrelsen ska offentliggöras och kommuniceras på förhand. Inbjudan ska tillställas stadsfullmäktige och stadsstyrelsen särskilt.

I anslutning till ordinarie bolagsstämma ska bolaget redogöra för de uppgifter som avses i avsnitt 16 detta direktiv samt möjlighet beredas för allmänheten att ställa frågor till bolagsledningen rörande bolaget och dess verksamhet.

Aktieägarna kan utan att hålla bolagsstämma, på sätt som stadgas i 5 kap 1 §, 2 mom. aktiebolagslagen enhälligt besluta om ärenden som ankommer på bolagsstämman.

5 Extern information och kommunikation

5.1 Öppenhet och information

Eftersom bolagen utgör stadens egendom och i förlängningen kommunmedlemmarnas gemensamma egendom är bolagens verksamhet och dess utveckling en offentlig angelägenhet.

Bolagens verksamhet ska karakteriseras av öppenhet och offentlighet. Bolagen ska, med beaktande av de hänsyn som föränleds av bolagens verksamhet och ändamål, vara ett föredöme i fråga om att aktivt informera och tillmötesgå allmänheten med uppgifter om bolaget, dess verksamhet och dess utveckling. Offentlighetslagstiftningens principer ska så långt det är möjligt iakttas. Till de delar bolagen sköter offentliga förvaltningsuppgifter är offentligheten lagstadgad.

Åtminstone följande information ska finnas tillgängliga via bolagens hemsidor

- Bolagens bokslut jämte övrig information som efterfrågas i avsnittet 16 Rapportering.
- Bolagens ägardirektiv och bolagsordningar
- Styrelsens sammansättning.

5.2 Grafisk profil

Bolagens grafiska profil ska i syfte att tydliggöra att bolaget är ett av stadens dotterbolag i samråd med staden utvecklas så att den grafiskt ansluter till stadens. Ändringar i bolagens grafiska profil förankras hos staden.

6 Bolagsstyrelsen

6.1 Styrelsenominering

Staden ska till ordinarie bolagsstämma ta fram:

- a. Förslag till ordförande för bolagsstämman
- b. Förslag till antal styrelseledamöter
- c. Förslag till styrelseledamöter
- d. Förslag till styrelseordförande

- e. Förslag till arvoden och annan ersättning för styrelseuppdraget (i enlighet med principen för arvodering av stadens majoritetsägda bolag)
- f. Förslag till revisor
- g. Förslag till arvode för bolagets revisor

6.2 Styrelsens sammansättning

Styrelsenomineringsprocessen ska vara strukturerad. Varje år analyseras kompetensbehovet i styrelsen utifrån bolagets verksamhet, situation och utmaningar för att över tid säkra bolagets utveckling i enlighet med stadens mål och förväntningar. Därefter sammanställs eventuella rekryteringsbehov inför nomineringen till bolagsstämman.

För styrelsens sammansättning gäller följande:

- a. Styrelsen ska ha enbart ordinarie ledamöter
- b. Antalet ledamöter ska i regel vara fem
- c. Balans bör uppnås avseende bakgrund, kompetensområde, erfarenhet och kön. Bägge könen ska vara representerade med minst 40 % av det totala antalet ledamöter
- d. För att uppnå en balans mellan kontinuitet och nytänkande i styrelsen eftersträvar valberedningen mandatperioder om 5–8 års perioder

Utgångspunkten för varje nominering av en styrelseledamot ska vara kompetensbehovet i specifikt bolagets styrelse. I styrelsen ska ingå ledamöter som har tidigare erfarenhet av relevant styrelsearbete. För respektive nominerad styrelseledamot förväntas att ledamoten:

- a. Har hög kompetens och erfarenhet inom något kompetensområde som är relevant för bolaget
- b. Har strategiskt förmåga
- c. Kan göra självständiga bedömningar av bolagets verksamhet
- d. Har stark integritet och förmåga att se till bolagets bästa
- e. Har god samarbetsförmåga

Bolagens styrelseledamöter utses av ägarrepresentanterna på bolagsstämman enligt direktiv från stadsstyrelsen. Styrelsens sammansättning ska vara sådan att den med avseende på kunskap, nätverk, omvärldsbevakning och över tid är ägnad att säkra bolagets utveckling i enlighet med stadens mål och förväntningar. Varje styrelseledamot ska själv besitta den kompetens som fordras för att kunna göra i förhållande till företagsledningen självständiga bedömningar av bolagets angelägenheter och konstruktivt bidra till att fullgöra styrelsens uppgifter. För att uppfylla målsättningen om att bolagen ska verka inom ramen för koncernens bästa är det av vikt att det inom styrelsens finns kunskap om stadens förvaltning och generella målsättningar.

6.3 Styrelseutvärdering

Koncernkommittén håller sig uppdaterade löpande under året om styrelsens arbete och långsiktiga inriktning.

Styrelsens ordförande ansvarar för att det, i syfte att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet, årligen för varje bolag görs en utvärdering av styrelsens arbete. Styrelseordförande redogör för hur styrelsearbetet fungerar och angelägenheter som har betydelse för val av styrelse. Resultatet kommuniceras till staden genom dess koncernkommitté i god tid innan ordinarie bolagsstämma.

6.4 Styrelsearvoden och ansvarsförsäkring

Arvoden för bolagens styrelser bestäms i enlighet med av staden fastställda principer. Bolagen tecknar ansvarsförsäkring för styrelsen.

7 Verkställande direktören

7.1 VD-avtal

Villkoren för verkställande direktörens anställning ska i förekommande fall anges i ett separat VD-avtal som godkänns av bolagets styrelse. I avtalet ska regleras åtminstone den ömsesidiga rätten att säga upp avtalet utan särskild grund, uppsägningstid, lön under uppsägningstiden samt andra villkor för ersättningar som betalas på grund av uppsägning, pensionsålder och grunderna för fastställande av pensionen. Staden eftersträvar konformitet i fråga om sina VD-avtal utgående från bilaga 2. Valet av VD är styrelsens ansvar, men kommuniceras på förhand med koncernkommittén.

7.2 Ersättning

Den totala ersättningen till VD ska vara måttfull, väl avvägd och avstämd med ägaren genom koncernkommittén. Den ska utgå från befattningsinnehavaren och vara konkurrenskraftig men inte löneledande i förhållande till jämförbara befattningar. Rörlig lön betalas inte till VD. Andra tjänsteförmåner utöver lön än telefonförmån tillämpas inte i stadens bolag.

Avgångsvederlag till VD utbetalas månadsvis med högst sex månadslöner utan tillägg och förmåner. Vid ny anställning, annat tillkommande avlönat uppdrag eller vid inkomst från näringsverksamhet reduceras uppsägningslönen med ett belopp som motsvarar den nya inkomsten under den tid då uppsägningslön betalas. Vid uppsägning från den anställdes sida lämnas inget avgångsvederlag. Avgångsvederlag betalas som längst ut intill avtalad pensionsålder och aldrig längre än till 65 års ålder.

7.3 Ansvarsförsäkring

Bolagen tecknar ansvarsförsäkring för verkställande direktören.

8 Ekonomi

8.1 Övergripande ekonomisk målsättning

Bolagen ska bedrivas på affärsmässiga grunder så att bolagens ekonomi ger en god ekonomisk bas för den framtida utvecklingen av bolagens verksamhet. Bolagen ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling, med en för branschen tillfredsställande soliditet, för att skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör långsiktigt agerande. Bolagen ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att avkastningen motsvarar stadens avkastningskrav.

8.2 Avkastning och dividend till ägaren

Bolagen ska över tid generera ett ekonomiskt resultat som möjliggör såväl reinvestering i som utveckling av den egna verksamheten samt en årlig marknadsmässig avkastning. Med avkastning avses förkovran över tid av bolagets egna **kapital**. Stadens avkastningskrav uttrycks som %-av bolagets egna kapital och definieras i bolagens specifika ägardirektiv.

Avkastningen kan när det finns utrymme utbetalas i form av dividend till ägaren. Stadsfullmäktige fastställer årligen i samband med sitt beslut om budgeten det exakta beloppet för stadens förväntade dividend.

8.3 Finansiering (placering, upplåning m.m.)

Dotterbolagens investeringar, finansierings-, låne-, borgens- och säkerhetsärenden bereds i samråd med ägaren.

Bolagen kan på kommersiellt motiverade grunder förvärva, besitta och överlåta värdepapper samt fast egendom under förutsättning att det sker i syfte att förverkliga stadens uppdrag enligt bolagens ägardirektiv. Bolagen ska i sin placeringsverksamhet iaktta försiktighet där placeringsverksamheten inte får leda till likviditetsproblem.

Senast den 30 april varje år ska bolagen lämna uppgifter om det uppskattade externa och interna finansieringsbehovet för det följande året och ekonomiplanperioden till stadens finanskansli. Samtidigt lämnas det pågående årets investeringsplan.

Interna lån beviljas till marknadspris utökat med en särskilt överenskommen marginal och med beaktande av behov av säkerhet. Stadsdirektören beslutar om verkställighet av ägartillskott och beviljande av interna lån inom de budgetramar som stadsfullmäktige fastställt samt om uppskov på amortering av befintliga lån.

Bolagen får inte utan stadsstyrelsens godkännande inteckna egendom.

Via stadsdirektören eller av stadsdirektören utsedd tjänsteman, som upprätthåller kontinuerlig kommunikation till bolagen, har staden i egenskap av ägare rätt att få information om bolagen och bolagens finansiella status från tid till annan om så krävs utöver överenskommen rapporteringsfrekvens och bolagens externa information.

9 Upphandling

I fråga om upphandling över EU:s tröskelvärden är bolagen bundna av gällande upphandlingslagstiftning.

Vid upphandling under EU:s tröskelvärden ska de av stadsfullmäktige angivna tröskelvärdena för förvaltningen gälla. Konkurrensutsättning och undvikande av jävsituationer ska vara norm.

10 Sponsorverksamhet

Sponsring är ett samarbete på affärsmässiga grunder till ömsesidig nytta för två eller flera parter. Sponsorn ger någon typ av ersättning och får som motprestation vissa avtalade förmåner. Har inga krav på motprestation avtalats är det inte sponsring utan fråga om gåva eller donation, något som stadens bolag inte ägnar sig åt annat än i fråga om reklamartiklar av ringa värde.

Stadens bolag kan i samråd med stadsledningen delta i sponsorsamarbeten som avser insatser, evenemang eller projekt mm. vilka är ägnade att stärka bolagets anseende alternativt bidra till uppfyllandet av stadens politiska målsättningar eller bolagets uppdrag enligt ägardirektiv. Staden förutsätter att bolagen har en positiv grundinställning till sponsorsamarbeten för insatser som tydligt är ägnade att stärka stadens position och attraktionskraft även utanför Åland.

Stadens bolag ska i sponsorsamarbeten alltid ställa krav på synlighet som motprestation. Bolagen deltar själva i första hand med varor eller tjänster. Vid sponsring med kontanta medel ska det vara tydligt vad medlen används till. Annan motprestation än exponering ska vara till nytta för sponsorn i dennes verksamhet.

Sponsorsamarbeten ska vara uppbyggda så att allmänheten kan utgå från att lika fall behandlas lika och utan risk för godtycke vid bedömning av affärsnyttan för bolaget. Sponsorsamarbeten får inte medföra att stadens egna politiska avvägningar sätts ur spel.

11 Arbetsmarknadsansvar

Stadens bolag ska vara föredömen i fråga om att erbjuda möjligheter till praktik, lärande i arbete och sommarjobb för ungdomar.

Bolagen kan, under förutsättning att det finns på förhand fastställda objektiva grunder, utlysa och utdela stipendier till studerande som med goda resultat utbildar sig inom områden av central betydelse för bolagens kompetensförsörjning.

12 Koncernsamordning

I fråga om lokalförsörjning liksom stödfunktioner såsom fakturering, bokföring och lönehantering, IT och upphandling ska samordning mellan dottersamfunden för att uppnå största möjliga koncernnytta eftersträvas.

13 Hållbar utveckling

Hållbarhetsfrågor är centrala ur ett affärsstrategiskt perspektiv – för bolagens förmåga att konkurrera om kunder och skapa värde för ägaren.

14 Miljö

Bolagen ska bedriva ett aktivt miljöarbete, följa stadens miljöledningssystem och bidra till förverkligandet av stadens miljömål. Bolagen uppmuntras att initiera egna miljöprojekt internt såväl som externt.

15 Personal

Bolagen ska upprätthålla en medveten och strategisk personalpolitik med ett aktivt jämställdhets- och likabehandlingsarbete, gott ledarskap samt ett effektivt friskvårdsarbete.

Regelbundna medarbetarundersökningar inklusive ledarskapsutvärderingar ska genomföras tillsammans med staden.

Personalförmåner ska vara rimliga, präglade av måttfullhet och stå i proportion till motsvarande förmåner inom stadens koncern som helhet. Arbetsutrymmen och arbetsutrustning ska hålla en standard som motsvarar den i stadens koncern som helhet.

Transparens och öppenhet ska iakttas i fråga om personalpolitik och -förmåner.

Måttfullhet och konkurrenskraft utan att vara löneledande ska vara vägledande ifråga om samtliga anställdas totala ersättning.

16 Revision

Lagstadgad revision av stadens dotterbolag sköts genom för ändamålet utsedda externa revisorer. Staden samordnar upphandlingen av revision för stadens dotterbolag.

Stadens egna revisorer har att granska stadens ägarstyrning och bevaka att denna säkerställer att gällande koncern- och ägardirektiv förverkligas. I syfte att underlätta denna granskning ska bolagen på begäran till stadens revisorer tillhandahålla den relevanta information som krävs för granskningen.

17 Rapportering

Dotterbolagens rapportering till staden syftar till att ge staden tillräckligt underlag för utformning av ägarpolitik och utövande av ägarstyrning. En väl avvägd rapportering med strategiskt utvald information ger förutsättning för en effektiv ägarstyrning.

Preliminära bokslutsuppgifter lämnas snarast efter varje årsskifte. Senast den 31 mars varje år lämnar bolagen in ett reviderat bokslut med finansieringsanalys, nyckeltal samt bokslutsnoter såsom uppgifter om koncerninterna transaktioner mellan bolagen och mellan staden och bolaget. Materialet inlämnas till finanskansliet.

I samband med bokslutet redovisar bolagen åtminstone följande nyckeltal för de senaste fyra åren:

| Nyckeltal | År | År | År | År |
|--|----|----|----|----|
| Omsättning, tusen euro | | | | |
| Rörelsevinst, tusen euro | | | | |
| Rörelsevinst, tusen euro | | | | |
| Avkastning på eget kapital, (ROE), % | | | | |
| Avkastning på investerat kapital, ROI, % | | | | |
| Soliditet, % | | | | |
| Investeringar, tusen euro | | | | |
| Jämställdhet, antal kvinnor/män | | | | |
| Miljö (koldioxidutsläpp kg/invånare/år) | | | | |
| Soliditet (justerat eget kapital/balansomslutning-erhållna förskott) | | | | |

| | | | | |
|---|--|--|--|--|
| Avkastning på eget kapital (ROE) (Resultat före bokslutsdispositioner och skatter)/genomsnittligt justerat eget kapital | | | | |
| Avkastning på investerat kapital (ROI) (Resultat före bokslutsdispositioner och skatter + finansiella kostnader)/(balansomslutning-räntefria skulder) | | | | |

Bolagen ska därtill årligen i anslutning till att bokslutet lämnas senast den 31 mars presentera:

1. Hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av syftet i bolagsordningen samt gällande koncern- och ägardirektiv.
2. En miljöredovisning där det åtminstone framgår.
 - a) vilka miljöaspekter som bedömts vara mest väsentliga för verksamheten och dess intressenter,
 - b) en redogörelse för bolagets arbete för och vilka aktiviteter som utförts under året i syfte att minimera bolagets negativa påverkan på dessa samt
 - c) en redogörelse för relevanta kvantitativa och kvalitativa resultatindikatorer.
3. En personalredovisning där det åtminstone framgår.
 - a) sjukfrånvaro under året och utvecklingen av sjukfrånvaro över tid,
 - b) en redogörelse för bolagets arbete för och vilka aktiviteter som utförts under året i syfte att öka personalens välmående,
 - c) en redogörelse för bolagets jämställdhetsarbete och för och vilka aktiviteter för att främja jämställdhet i bolaget som utförts under året.
4. De arvoden som betalats till styrelsemedlemmarna,
5. Ekonomiska förmåner som gäller verkställande direktören i form av löner och andra förmåner under räkenskapsperioden.

18 Särskilt om intressebolag

Förutsättningarna för staden att utöva inflytande över intressebolag varierar beroende på stadens ägarandel och vilket samarbete staden har med övriga aktieägare.

Emedan förutsättningarna att som enskild aktieägare att utöva en effektiv ägarstyrning genom direktiv till stämmorepresentanter är begränsade ankommer det på den som utses att representera staden på en bolagsstämma att bevaka stadens intressen i bolaget och vid behov kontakta staden för skriftlig eller muntlig vägledning.

I syfte att öka förutsättningarna för en effektiv ägarstyrning utses stämmorepresentanter i första hand bland koncernkommitténs medlemmar eller bland tjänstemän i stadsledningen.

Staden kan när det är ändamålsenligt ingå aktieägaravtal med andra aktieägare.

Staden har ingått aktieägaravtal i fråga om ÅDA Ab och Svinryggens deponi Ab.

19 Stadsstyrelsens och koncernkommitténs uppsikt

Koncernkommittén ska årligen utvärdera om den verksamhet som bolagen bedrivit under kalenderåret har utförts inom ramen för uppställda mål. Stadsstyrelsen redovisar koncernkommitténs utvärdering inför stadsfullmäktige i samband med behandlingen av stadens bokslut för samma kalenderår. Stadsstyrelsen kan föreslå eller vidta åtgärder om bolagets verksamhet inte varit förenlig med de uppställda målen. För att kunna utöva sin uppsiktsplikt över bolagen har koncernkommittén som kollegialt organ rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper i den utsträckning det behövs. Stadsstyrelsen och koncernkommittén inhämtar informationen från bolagen via stadsdirektören. Stadsstyrelsen och koncernkommittén ska hantera informationen enligt försiktighetsprincipen och inom ramen för sekretess om så krävs.

Bolagsordning

för XX Ab

1. Firma

Bolagets firma är XX Ab.

2. Hemort

Bolagets hemort är Mariehamn.

3. Verksamhetsområde

Föremålet för bolagets verksamhet är

Bolaget kan även förvärva, besitta och överlåta värdepapper samt fast egendom.

4. Styrelse

En styrelse bestående av tre till fem ordinarie medlemmar svarar för bolagets förvaltning och för att dess verksamhet är ändamålsenligt organiserad. Styrelsen väljs för en mandattid som utgår då den första ordinarie bolagsstämman efter valet avslutas.

Styrelsens ordförande väljs av bolagsstämman.

Styrelsen är beslutför då mer än hälften av medlemmarna är närvarande.

5. Verkställande direktör

Bolaget har en verkställande direktör som styrelsen utser.

6. Företrädande

Bolagets firma tecknas av styrelsens ordförande och verkställande direktören envar skilt för sig samt av den eller de personer som styrelsen berättigar därtill.

7. Revisorer

Bolaget ska ha en revisor och en revisorssuppleant eller en revisorssammanslutning som utses av bolagsstämman.

Revisors samt revisorssammanslutnings mandattid fortgår från att de utsetts till nästa ordinarie bolagsstämma om inte bolagsstämman besluter annorlunda.

8. Räkenskapsperiod

Bolagets räkenskapsperiod är 1.1-31.12.

9. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma tillkännages aktieägarna bevisligen.

Kallelse utfärdas tidigast fyra veckor och senast en vecka före stämman.

10. Ordinarie bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls årligen inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång på den dag styrelsen bestämmer.

Vid ordinarie bolagsstämma ska:
framläggas

1. Bokslutet, omfattande resultat- och balansräkning och verksamhetsberättelse
2. Revisionsberättelse

beslutas om

3. fastställande av bokslutet
4. åtgärd som föranleds av vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
5. ansvarsfrihet för styrelsemedlemmar och verkställande direktör
6. fastställande av styrelsemedlemmarnas antal
7. styrelsemedlemmarnas arvode och revisorernas ersättning

väljas

8. styrelseordförande samt styrelsemedlemmar
9. revisorer

behandlas

10. Övriga i kallelsen till bolagsstämman nämnda ärenden.

11. Inlösen av aktier

Aktieägare och bolaget har rätt att lösa in en aktie som från någon annan ägare än bolaget övergår till en annan.

Primär inlösenrätt har aktieägaren. Om flera aktieägare vill utöva sin inlösenrätt delas aktierna mellan dem som önskar lösa in aktier, i proportion till deras aktieinnehav. Om aktierna inte delas jämnt, dels de aktier som blir kvar med lott mellan dem som önskar inlösning. Bolaget har inlösenrätt om ingen av aktieägarna löser in de återstående aktierna.

I övrigt tillämpas på inlösen bestämmelserna i aktiebolagslagen.

12. Ägarinsyn

Aktieägare har rätt till information om bolagets verksamhet och finansiella status.

13. Offentlighet

Detta bolag ska jämföras med de myndigheter bolaget ersätter när det gäller tillämpningen av offentlighetsprincipen. Offentlighetslagen för Åland ska gälla i detta bolag.

Förvaltningslagen för landskapet Åland (ÅFS 2008/9) ska tillämpas vid begäran om utgående av handlingar från bolaget.

14. Övrigt

Till övriga delar tillämpas gällande lag om aktiebolag.

Anställningsavtal för verkställande direktör

Parter i avtalet är XX Ab med FO-nummer xxxxxx-x, nedan benämnd "Arbetsgivaren" och NN med personnummer xxxxxx-xxxx.

1. Anställning och befattningsbeskrivning.

NN anställs som verkställande direktör hos Arbetsgivaren fr.o.m. xx.xx.xxxx. Anställningen gäller tillsvidare/under viss tid till och med xx.xx.xxxx.

Verkställande direktören och övervakar bolagets affärsverksamhet samt sköter bolagets löpande förvaltning och övriga angelägenheter enligt bestämmelserna i aktiebolagslagen och inom ramen för de beslut och instruktioner som utfärdas av Arbetsgivarens styrelse.

Verkställande direktören rapporterar mellan styrelsemöten till Arbetsgivarens styrelseordförande.

2. Lön

Lön utgår med brutto xx euro per månad och betalas månatligen i efterskott till det bankkonto som Verkställande direktören uppger. Lönen utgör helhetslön och inkluderar ersättning för mertid, övertid och obekväm arbetstid.

Lönen justeras årligen med samma allmänna lönejusteringsprocent som tillämpas vid lönejusteringar för övrig personal i ledande ställning i bolaget/enligt kollektivavtal xx. Om övrig personlig lönejustering avtalas särskilt och ska i förekommande fall föregås av ägardialog i stadsstyrelsen innan beslut om personlig lönejustering fattas.

3. Reseersättning

Arbetsgivaren ersätter Verkställande direktörens kostnader för hotell- och resor i samband med arbetsresor till faktiska belopp och mot kvitto.

För arbetsresor betalas därtill dagtraktamente och kilometerersättningar enligt de skattefria maxibelopp som har fastställts av skattestyrelsen.

4. Pensionsförmåner

Arbetsgivaren bekostar utöver pension för verkställande direktören i enlighet med vad som följer av lagen om pension för arbetstagare ingen individuell tilläggs pensionsförsäkring.

Verkställande direktören har rätt att gå i pension efter att ha fyllt xx år.

5. Naturaförmåner

Verkställande direktören erhåller telefonförmån men inga övriga naturaförmåner.

6. Försäkringar

Arbetsgivaren tecknar arbetsolycksfallsförsäkring samt ansvarsförsäkring för verkställande direktören.

7. Semester

Verkställande direktören har rätt till semester i enlighet med vad som framgår av semesterlagen.

Under den första semesterperioden _____ har verkställande direktören rätt till semester enligt lag.

Verkställande direktören har rätt att bestämma tidpunkten för semestern och dela upp semestern enligt eget val i den mån det inte medför olägenhet för arbetsgivarens verksamhet.

Till verkställande direktören betalas semesterpenning i enlighet med de principer som gäller för övrig personal i ledande ställning.

8. Externa uppdrag eller bisysslor

För bisysslor utanför bolaget i egen regi eller på uppdrag av annan ska verkställande direktören på förhand inhämta styrelsens skriftliga samtycke.

9. Lön under sjukdomstid

Verkställande direktören har rätt till lön under sjukdomstid enligt samma principer som gäller för bolagets övriga anställda i ledande ställning enligt kollektivavtal xx.

10. Uppsägning, uppsägningstid och lön under uppsägningstid.

Arbetsgivaren och verkställande direktören äger var för sig rätt att säga upp arbetsavtalet utan särskild grund. Uppsägningstiden är _____ månader från Arbetsgivarens sida och _____ från verkställande direktörens sida. Uppsägningen ska ske skriftligen.

Arbetsgivaren äger rätt att när som helst under uppsägningstiden helt eller delvis befria verkställande direktören från skyldigheten att utföra arbete men har ändå skyldighet att under uppsägningstiden betala oförändrad lön och övriga förmåner, nedan benämnt uppsägningslön.

Om Arbetsgivaren säger upp anställningen betalas verkställande direktören uppsägningslön.

11. Sekretess

Verkställande direktören förbinder sig att inte, under anställningstiden eller därefter för obehöriga röja bolagets affärshemligheter annat än då så är nödvändigt för handhavande av uppgiften som verkställande direktör. Verkställande direktören förklarar sig införstådd med att röjande av sådan information kan skada Arbetsgivaren.

Verkställande direktören förbinder sig därtill att inte efter anställningens upphörande heller utnyttja annan information som hänför sig till Arbetsgivaren som inte kan anses allmänt känd.

12. Material för utförande av uppgiften

Alla handlingar, tillgång till databaser, flyttbara lagringsmedier eller annat material som kommer i Verkställande direktörens besittning under anställningen för utförande av uppgifterna som verkställande direktör förblir Arbetsgivarens egendom.

13. Immateriella rättigheter till material som produceras av Verkställande direktören

Arbetsgivaren erhåller upphovsrätten och andra eventuella immateriella rättigheter till allt material, inkluderande bl.a. mjukvara och information i databaser, som verkställande direktören producerar vid fullgörandet av sina arbetsuppgifter eller på annat sätt i samband med sin anställning.

14. Konkurrensförbud

Verkställande direktören förbinder sig att under _____ månader efter att detta avtal upphört att gälla inte utan samtycke från arbetsgivarens styrelse ta anställning hos en konkurrent, starta ett konkurrerande företag, förvärva delägarskap i ett företag som på grund av sin verksamhet eller bransch kan betraktas som konkurrent alternativt ingå i styrelse eller på annat sätt ha uppdrag för ett sådant företag.

Verkställande direktören förbinder sig att inte rekrytera arbetsgivarens anställda under en _____ månader från det att detta avtal upphört.

Konkurrensbegränsningen och rekryteringsförbudet tillämpas inte om arbetsgivaren säger upp avtalet annat än till följd av avtalsbrott som berättigar till hävning av anställningsavtalet.

15. Övriga anställningsvillkor

Beträffande villkor som inte särskilt regleras i detta avtal ska Arbetsgivarens bestämmelser, riktlinjer och normer för övrig personal i ledande ställning vara vägledande.

16. Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg avseende detta avtal ska för att bli gällande skriftligen godkännas av båda parter.

17. Tvist

Tvist angående tolkning eller tillämpning av detta avtal ska hänskjutas till Ålands tingsrätt för avgörande.

Alla eventuella tidigare anställningsöverenskommelser såväl skriftliga som muntliga mellan parterna upphör att gälla i och med undertecknandet av detta avtal.

Avtalet har upprättats i två (2) likalydande exemplar, ett för vardera parten.

Mariehamn, den xx.xx.xxxx

För Arbetsgivaren

Verkställande direktören

NN,

NN

Styrelseordförande